Temat lekcji	zagadnienia	Wymagania na poszczególne oceny				
		Ocena dopuszczająca Uczeń:	Ocena dostateczna Uczeń:	Ocena dobra Uczeń:	Ocena bardzo dobra Uczeń:	Ocena celująca Uczeń:
I. POLITYKA I ŻYCIE PUBLICZNE						
Partie polityczne	partia polityczna; program; pluralizm polityczny; system partyjny; lewica i prawica; koalicja; rząd i opozycja; liberalizm, konserwatyzm; funkcje partii	– wyjaśnia, czym jest partia polityczna i po co działa w państwie demokratycznym – z pomocą źródła wskazuje partię rządzącą i wybraną partię opozycyjną w polskim parlamencie – rozpoznaje liderów najważniejszych ugrupowań oraz podaje po jednym ich postulacie – dostrzega podstawową różnicę między programami dwóch ugrupowań	– opisuje podstawowe funkcje partii i podaje przykłady ich realizacji – wyjaśnia rolę opozycji oraz znaczenie konkurencji politycznej – wskazuje partie reprezentowane w parlamencie i orientacyjnie określa ich pozycję – rozróżnia poglądy prawicowe i lewicowe w co najmniej dwóch obszarach	– charakteryzuje funkcje partii oraz ocenia stosunek obywateli do partii na podstawie danych – porównuje programy ugrupowań w kilku obszarach problemowych – wskazuje różnice między liberalizmem gospodarczym a interwencjonizmem oraz między liberalizmem światopoglądowym a konserwatyzmem – formułuje własne stanowisko wobec wybranych postulatów	– analizuje znaczenie pluralizmu politycznego dla demokracji – porównuje system wielopartyjny i dwupartyjny na przykładach – szczegółowo analizuje programy partii lewicowych i prawicowych w kilku obszarach – uzasadnia własną opinię, odnosząc się do argumentów i kontrargumentów	- samodzielnie ocenia konsekwencje ograniczenia pluralizmu politycznego – porównuje systemy partyjne, odwołując się do przykładów historycznych i współczesnych – łączy różnice ideowe z konkretnymi propozycjami polityk publicznych – prowadzi rzeczową dyskusję o programach partii, korzystając z aktualny
Kampania wyborcza	kampania i komitet wyborczy; PKW; program wyborczy; marketing polityczny; perswazja i manipulacja; fakt i opinia; sondaż; media społecznościowe; DZO: analiza kampanii	– wyjaśnia, na czym polega kampania wyborcza – odróżnia fakt od opinii w prostym przekazie medialnym– rozpoznaje przykłady perswazji i manipulacji – z pomocą nauczyciela analizuje hasło, odbiorców i emocje	– wymienia główne podmioty uczestniczące w kampanii – wyjaśnia znaczenie sondaży przedwyborczych – rozpoznaje techniki perswazji i manipulacji i podaje ich przykłady	– wskazuje cechy dobrego programu wyborczego i wykorzystuje je do oceny wybranego programu– analizuje sondaże, zwracając uwagę na metodę, próbę, termin i sposób prezentacji wyników– wyjaśnia możliwy	– kompleksowo analizuje program, przekaz, grupy docelowe, perswazję, manipulację i ewentualną dezinformację– ocenia wiarygodność przekazów wyborczych i uzasadnia ocenę– proponuje działania	– samodzielnie porównuje kilka kampanii i ocenia ich zgodność ze standardami demokratycznymi – rozpoznaje demagogię, mikrotargetowanie i zaawansowane techniki wpływu – weryfikuje kontrowersyjne

		wykorzystywane w wybranej kampanii	– analizuje podstawowe elementy kampanii wybranego komitetu lub kandydata	wpływ sondaży na zachowania wyborców– opisuje zagrożenia wynikające z roli mediów społecznościowych w kampanii	ograniczające ryzyka związane z bańkami informacyjnymi i mikrotargetowaniem– realizuje analizę kampanii jako działanie obywatelskie i przedstawia wnioski	komunikaty wyborcze w kilku źródłach – formułuje pogłębioną ocenę wpływu kampanii na jakość procesu wyborczego
Polityki publiczne	polityka społeczna, zdrowotna, edukacyjna, rynku pracy, gospodarcza, ekologiczna, kulturalna, regionalna; narzędzia państwa; spory publiczne; PR: analiza wybranej polityki	– podaje przykłady spraw, którymi zajmuje się państwo – rozpoznaje wybraną politykę publiczną i wskazuje jeden sporny problem – wyszukuje argumenty za i przeciw wybranemu rozwiązaniu – podejmuje próbę sformułowania własnej opinii i wysłuchuje innych podczas debaty	– wyjaśnia pojęcie polityki publicznej i podaje kilka jej przykładów – wskazuje podstawowe narzędzia realizacji polityk publicznych – opisuje bieżący problem publiczny, przedstawia możliwe rozwiązania i argumenty stron – uzasadnia własne stanowisko w klasowej dyskusji	– charakteryzuje kilka rodzajów polityk publicznych i podaje przykłady konkretnych działań państwa – ocenia skuteczność wybranych działań publicznych – analizuje dwa sporne zagadnienia na podstawie informacji z różnych źródeł – aktywnie uczestniczy w debacie i odpowiada na kontrargumenty	– omawia główne narzędzia polityk publicznych i porównuje ich zastosowanie – analizuje kilka aktualnych sporów publicznych: problem, rozwiązania, koszty i argumenty stron – podsumowuje debatę, porządkując stanowiska i argumenty – przeprowadza analizę wybranego programu pod kątem zasadności, adekwatności i efektywności	– porównuje skuteczność różnych polityk publicznych, korzystając z danych i raportów – ocenia wybraną politykę na podstawie mierzalnych efektów i ograniczeń – łączy perspektywę ekonomiczną, społeczną i prawną w analizie problemu – przedstawia własną, dobrze uzasadnioną propozycję modyfikacji analizowanej polityki
Zasady życia publicznego	jawność i przejrzystość; informacja publiczna; BIP; kontrola obywatelska; korupcja, nepotyzm, klientelizm, partykularyzm; sygnaliści; dziennikarstwo śledcze; skarga i wniosek	– wyjaśnia, czym jest informacja publiczna i podaje jej przykład – wskazuje podstawowe narzędzia kontroli obywatelskiej – z pomocą wyszukuje informację w BIP samorządu – przygotowuje prosty wniosek o udostępnienie informacji publicznej	– uzasadnia potrzebę przejrzystości życia publicznego – rozróżnia informacje jawne i takie, które mogą podlegać ochronie – wyjaśnia pojęcie klientelizmu i opisuje kilka narzędzi kontroli obywatelskiej	– wyjaśnia funkcję kontroli obywatelskiej w demokracji – omawia mechanizmy nepotyzmu i korupcji oraz ich konsekwencje – wskazuje i opisuje szerszy zestaw narzędzi kontroli obywatelskiej – analizuje dostępność informacji na stronie BIP wybranej instytucji	– ocenia skuteczność różnych form kontroli obywatelskiej – analizuje przykłady nepotyzmu, korupcji i klientelizmu oraz ich skutki dla obywateli i państwa – ocenia przejrzystość działania wybranej instytucji publicznej	– samodzielnie analizuje problem partykularyzmu i innych patologii życia publicznego – porównuje dane i raporty dotyczące korupcji oraz interpretuje tendencje – korzysta z prawa do informacji publicznej w praktycznej sprawie

			– samodzielnie korzysta z BIP i prawidłowo składa wniosek o informację		– formułuje uzasadnione wnioski dotyczące poprawy jawności	– proponuje i uzasadnia działania wzmacniające przejrzystość i odpowiedzialność władz
Społeczeństwo obywatelskie	społeczeństwo obywatelskie; kapitał społeczny; NGO i OPP; organizacje zawodowe; wolontariat; zgromadzenie publiczne; DZO: zgłoszenie zgromadzenia i współpraca wolontariacka	– wyjaśnia własnymi słowami pojęcie społeczeństwa obywatelskiego – wymienia przykładowe podmioty społeczeństwa obywatelskiego w najbliższym otoczeniu – wskazuje formy aktywności społecznej młodych ludzi – wyszukuje podstawowe zasady organizacji zgromadzenia publicznego	– wymienia główne funkcje społeczeństwa obywatelskiego i warunki jego rozwoju – rozpoznaje organizacje społeczne działające w gminie i powiecie – podejmuje i dokumentuje proste działanie na rzecz organizacji pozarządowej – wskazuje dokumenty potrzebne do zgłoszenia zgromadzenia	– opisuje funkcje społeczeństwa obywatelskiego oraz czynniki wpływające na zaangażowanie – charakteryzuje sposoby wspierania demokracji przez organizacje społeczne – omawia zasady organizowania zgromadzenia publicznego – gromadzi i opracowuje dokumenty potrzebne do jego zgłoszenia	– charakteryzuje różne podmioty społeczeństwa obywatelskiego i ich metody działania – analizuje przepisy dotyczące wolności zgromadzeń – ocenia znaczenie NGO i wolontariatu dla wspólnoty lokalnej – samodzielnie planuje i realizuje działanie obywatelskie, dokumentując jego przebieg	– ocenia kondycję społeczeństwa obywatelskiego w Polsce na podstawie przykładów i danych – wyjaśnia znaczenie kapitału społecznego i statusu organizacji pożytku publicznego – analizuje historyczne i współczesne inicjatywy obywatelskie – inicjuje współpracę z organizacją społeczną lub instytucją i przedstawia efekty działania
Media masowe	media tradycyjne i społecznościowe; funkcje mediów; media publiczne i prywatne; niezależność i pluralizm; etyka dziennikarska; bańka informacyjna; wpływ mediów na opinię publiczną	– podaje przykłady mediów tradycyjnych i społecznościowych – wymienia podstawowe zasady odpowiedzialnego tworzenia przekazów – z szacunkiem uczestniczy w dyskusji o wpływie mediów – rozpoznaje podstawowe zagrożenia wynikające z niesprawdzonych informacji	– identyfikuje podstawowe funkcje mediów i sposoby ich realizacji – analizuje własne korzystanie z mediów i dostrzega możliwe obszary zmiany – wskazuje zagrożenia związane z bańką informacyjną – formułuje stanowisko na temat wpływu mediów na poglądy i wybory obywateli	– porównuje media tradycyjne i społecznościowe oraz podaje przykłady mediów publicznych i prywatnych – analizuje sposób prezentowania tego samego tematu przez różne redakcje – omawia rolę mediów w demokracji oraz podstawowe normy etyki dziennikarskiej	– ocenia wybrane materiały pod kątem obiektywizmu i wiarygodności – uzasadnia znaczenie pluralizmu i niezależności mediów – analizuje na przykładzie dezinformację lub bańkę informacyjną i ich wpływ na demokrację – interpretuje dane dotyczące źródeł informacji i sposobów korzystania z mediów	– samodzielnie porównuje profile ideowe redakcji i ocenia ich przekaz – analizuje wpływ algorytmów, influencerów i mediów społecznościowych na opinię publiczną – wyjaśnia znaczenie wolności, niezależności i odpowiedzialności mediów – prowadzi pogłębioną dyskusję, odwołując się do aktualnych przykładów medialnych

				– formułuje argumenty w dyskusji i odnosi się do odmiennych opinii		
Przekazy medialne	dezinformacja; fake news; deepfake; clickbait; manipulacja danymi; fałszywy autorytet i kontekst; fact-checking; wiarygodne źródła	– wyjaśnia pojęcie dezinformacji – wyszukuje przykłady fake newsa i clickbaitu – z pomocą rozpoznaje technikę dezinformacyjną w prostym przekazie – sprawdza informację według podstawowego schematu: źródło, autor, treść, fakt/opinia	– rozpoznaje różne formy dezinformacji, w tym deepfake i manipulację danymi – wskazuje zagrożenia, jakie dezinformacja stwarza dla demokracji – wykorzystuje podstawowe sposoby weryfikowania zdjęć i nagrań – samodzielnie weryfikuje prostą informację internetową	– omawia cel i sposób działania kilku technik dezinformacyjnych – wyszukuje i klasyfikuje przykłady fałszywego kontekstu, podszywania się i manipulacji danymi – analizuje możliwe skutki rozpowszechnienia fałszywego przekazu – przedstawia sposoby przeciwdziałania dezinformacji	– przeprowadza fact-checking złożonego przekazu z użyciem narzędzi cyfrowych – wskazuje cechy wiarygodnego źródła informacji – analizuje społeczne i polityczne skutki kampanii dezinformacyjnych – podejmuje działanie edukacyjne na rzecz ograniczania dezinformacji	– samodzielnie porównuje wiele źródeł i dokumentuje proces weryfikacji – analizuje mechanizmy tworzenia i rozpowszechniania fake newsów – ocenia wpływ zorganizowanej dezinformacji na debatę publiczną i wybory – tworzy materiał edukacyjny pokazujący, jak rozpoznawać i weryfikować manipulacje
Relacje państwo - Kościół w Polsce	rola Kościoła katolickiego przed i po 1989 r.; Stefan Wyszyński, Karol Wojtyła/Jan Paweł II, Jerzy Popiełuszko; państwo świeckie; konkordat; wspólnoty wyznaniowe; wolność religijna	– podaje przykłady postaci i wydarzeń związanych z rolą Kościoła w demokratyzacji Polski przed 1989 r. – wskazuje przykłady współczesnej działalności społecznej Kościoła – wymienia największe wspólnoty wyznaniowe w Polsce – z pomocą formułuje opinię o wpływie Kościoła na życie publiczne	– opisuje rolę wybranych postaci i wydarzeń kościelnych w przemianach demokratycznych – podaje przykłady wpływu Kościoła na życie publiczne po 1989 r. – charakteryzuje działalność najważniejszych wspólnot wyznaniowych – samodzielnie formułuje i uzasadnia opinię w tej sprawie	– wyjaśnia znaczenie Kościoła dla rozwoju społeczeństwa obywatelskiego przed i po 1989 r. – wskazuje przykłady wpływu Kościoła na regulacje prawne – omawia zasady konstytucyjne dotyczące relacji państwo-Kościół – analizuje wybraną kontrowersję dotyczącą relacji państwa i związków wyznaniowych	– porównuje relacje państwo-Kościół w PRL i po 1989 r. – wyjaśnia ideę świeckości państwa i odnosi ją do polskich rozwiązań – analizuje podstawowe zasady wynikające z Konstytucji RP i konkordatu – ocenia znaczenie wolności religijnej i bezstronności władz publicznych	– samodzielnie analizuje dane o religijności i zmianach społecznych w Polsce – porównuje różne modele relacji państwo-związki wyznaniowe – prowadzi wyważoną dyskusję, odwołując się do prawa i wiarygodnych źródeł – formułuje pogłębioną ocenę wpływu wspólnot religijnych na życie publiczne

II. POLSKA W EUROPIE						
Unia Europejska	geneza i etapy integracji; państwa członkowskie; Rada Europejska, Rada UE, Komisja Europejska, Parlament Europejski, TSUE; prawo i budżet UE	– wyjaśnia w prosty sposób, czym jest UE i dlaczego powstała – wymienia najważniejsze etapy integracji europejskiej – rozpoznaje co najmniej jedną instytucję UE i wskazuje jej podstawowe zadanie	– porządkuje główne etapy integracji europejskiej – podaje kilka przyczyn powstania UE – rozpoznaje najważniejsze instytucje UE i opisuje ich podstawowe funkcje	– umiejscawia etapy integracji w czasie – odróżnia Radę Europejską od Rady Unii Europejskiej – wyszukuje informacje o działaniach instytucji UE i wybranych aktach prawa unijnego	– analizuje kompetencje głównych instytucji UE na przykładach – wyjaśnia znaczenie kolejnych etapów integracji i rozszerzeń – rozróżnia podstawowe kategorie prawa UE oraz opisuje źródła finansowania wspólnych działań	– samodzielnie analizuje genezę integracji europejskiej i jej ewolucję – porównuje kompetencje instytucji i ocenia ich rolę w procesie decyzyjnym – interpretuje wybrane akty prawa UE i dane dotyczące budżetu – formułuje wnioski o znaczeniu integracji dla państw członkowskich
Przyszłość Unii Europejskiej	pogłębianie i poszerzanie integracji; strefa euro; kryteria kopenhaskie i proces akcesyjny; polityka zagraniczna i bezpieczeństwa; migracje; polityki sektorowe, klimatyczna i spójności; eurosceptycyzm; DZO: sonda	– wymienia podstawowe etapy pogłębiania integracji i przykładowe państwa strefy euro – rozpoznaje pojęcia: kryteria kopenhaskie i akcesja – wskazuje państwa kandydujące oraz wybrany priorytet UE – podaje przykłady działań UE w polityce zagranicznej, bezpieczeństwie lub polityce klimatycznej	– opisuje kolejne etapy pogłębiania integracji i formułuje prostą opinię – wyjaśnia kryteria kopenhaskie i proces przystępowania do UE – omawia wybrane problemy: migracje, swobody rynku, politykę spójności i klimatyczną – rozróżnia eurosceptycyzm i euroentuzjazm	– omawia proces poszerzania UE i stan negocjacji państw kandydujących – analizuje argumenty za i przeciw przyjęciu euro – charakteryzuje priorytety strategiczne i wybrane polityki sektorowe UE – wyjaśnia znaczenie polityki spójności i wybranych funduszy	– analizuje kryteria akcesyjne i ocenia szanse państw kandydujących – dyskutuje o przyszłości integracji, przedstawiając argumenty i kontrargumenty – ocenia wybrane działania UE w polityce zagranicznej, bezpieczeństwie, migracji i klimacie – przeprowadza sondę szkolną/uliczną i poprawnie opracowuje jej wyniki	– samodzielnie analizuje scenariusze przyszłości UE, np. „Europa ojczyzn” i pogłębiona federacja – porównuje skutki polityczne, gospodarcze i społeczne dalszej integracji – analizuje aktualne spory unijne w oparciu o kilka wiarygodnych źródeł – projektuje, realizuje i prezentuje badanie opinii wraz z wnioskami i samooceną
Polska w Unii Europejskiej	droga Polski do UE; traktat i referendum akcesyjne; bilans	– wymienia główne etapy wejścia Polski do UE	– opisuje etapy integracji Polski z UE i rozróżnia	– analizuje bilans członkostwa Polski w	– szczegółowo omawia drogę Polski do UE oraz	– samodzielnie syntetyzuje dane i

	członkostwa; cztery swobody; obywatelstwo UE; prawa obywateli; obowiązki Polski; fundusze; udział Polski w instytucjach; europejska inicjatywa obywatelska	– podaje po jednym przykładzie korzyści i kosztów członkostwa – wyjaśnia pojęcie obywatelstwa UE i podaje przykład wynikającego z niego prawa – wskazuje przykładowe fundusze lub inwestycje unijne w Polsce	najważniejsze dokumenty – podaje kilka korzyści i wyzwań członkostwa – omawia prawa obywateli UE i podstawowe obowiązki państwa członkowskiego – wyszukuje przykłady funduszy oraz projektów realizowanych w swoim regionie	UE na podstawie danych – klasyfikuje obowiązki Polski jako prawne i polityczne – omawia europejski nakaz aresztowania i europejską inicjatywę obywatelską – charakteryzuje udział Polski i Polaków w pracach instytucji UE	jej znaczenie polityczne i społeczne – analizuje wpływ członkostwa na codzienne życie, gospodarkę, prawo i swobody obywateli – ocenia wykorzystanie funduszy UE na przykładach lokalnych – bierze aktywny udział w debacie o bilansie członkostwa i odnosi się do argumentów drugiej strony	argumenty dotyczące członkostwa Polski w UE – porównuje obywatelstwo polskie i unijne oraz ocenia praktyczne znaczenie praw UE – analizuje udział polskich przedstawicieli w instytucjach europejskich – przygotowuje pogłębioną wypowiedź argumentacyjną i broni jej w dyskusji
Programy unijne dla obywateli	Erasmus+; Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji; Europejski Korpus Solidarności; wolontariat; edukacja, praca i mobilność w UE; EURES, Europass	– wyszukuje po jednym przykładzie możliwości rozwoju w edukacji, wolontariacie i pracy dzięki UE – wyjaśnia podstawowy cel programu Erasmus+ i wskazuje jego adresatów – podaje przykład działalności FRSE – zna podstawowe zasady podejmowania pracy w innym państwie UE	– wymienia po kilka możliwości oferowanych przez programy UE – omawia korzyści z Erasmus+ i wskazuje instytucje, które mogą w nim uczestniczyć – podaje przykłady działań FRSE – korzysta z podstawowych informacji na platformie EURES	– omawia cele Erasmus+ oraz zakres finansowanego wsparcia – wyszukuje możliwości wolontariatu w wybranym państwie UE – charakteryzuje wybrane programy FRSE i sposoby skorzystania z nich – potrafi korzystać z EURES i Europass	– porównuje różne możliwości edukacyjne, wolontariackie i zawodowe w UE – planuje własną ścieżkę wykorzystania programu unijnego – wyjaśnia etapy udziału w Europejskim Korpusie Solidarności i projekcie solidarnościowym – przygotowuje dokumenty potrzebne do mobilności edukacyjnej lub zawodowej	– samodzielnie analizuje oferty i kryteria programów UE oraz uzasadnia wybór najlepiej dopasowanej możliwości – opracowuje modelowy plan udziału w Erasmus+ lub EKS – przygotowuje CV Europass i potrafi znaleźć ofertę w EURES – prezentuje na forum klasy praktyczny przewodnik korzystania z wybranego programu unijnego
III. WSPÓŁCZESNY ŚWIAT						

Polska w zglobalizowanym świecie	globalizacja i globalne współzależności; Globalna Północ i Południe; powiązania Polski: polityczne, gospodarcze, społeczno-kulturowe, ekologiczne; Rada Europy, OBWE, Trójmorze, Grupa Wyszehradzka, Trójkąt Weimarski	– wyjaśnia pojęcie globalizacji i odróżnia Globalną Północ od Globalnego Południa – podaje podstawowe pozytywne i negatywne skutki globalizacji – wymienia organizacje międzynarodowe, do których należy Polska – wskazuje przykłady powiązań Polski z innymi państwami	– wymienia przykłady globalnych współzależności w polityce i gospodarce – omawia korzyści i koszty globalizacji – charakteryzuje wybrane organizacje i ugrupowania regionalne z udziałem Polski – podaje przykłady powiązań politycznych, gospodarczych i społecznych Polski ze światem	– wyjaśnia czynniki sprzyjające globalizacji i jej konsekwencje dla państw oraz społeczeństw – analizuje zależności między Globalną Północą i Południem – omawia powiązania Polski w kilku obszarach, w tym klimatyczno-środowiskowym – formułuje własną opinię o globalizacji i uzasadnia ją	– analizuje wpływ globalizacji na Polskę w wymiarze politycznym, gospodarczym, społecznym i ekologicznym – charakteryzuje rolę kilku organizacji międzynarodowych, w których działa Polska – odnosi globalne procesy do aktualnych wydarzeń – porównuje informacje z kilku źródeł i wyciąga wnioski o pozycji Polski w świecie	– samodzielnie analizuje złożone współzależności globalne i ich historyczne uwarunkowania – ocenia korzyści oraz ryzyka globalizacji dla Polski i wybranych grup społecznych – analizuje bieżącą aktywność Polski na arenie międzynarodowej na podstawie niezależnych źródeł – formułuje pogłębione wnioski i broni ich w dyskusji
Bezpieczeństwo międzynarodowe	bezpieczeństwo narodowe i międzynarodowe; współczesne zagrożenia; terroryzm; ONZ; NATO; Polska w NATO; działania na rzecz bezpieczeństwa; interwencje międzynarodowe	– wyjaśnia, czym jest bezpieczeństwo międzynarodowe i podaje przykład zagrożenia – wskazuje podstawowe czynniki wpływające na bezpieczeństwo Polski – wymienia podstawowe cele ONZ i NATO – podaje przykłady obecności Polski w NATO oraz prosty sposób działania na rzecz bezpieczeństwa	– omawia kilka współczesnych zagrożeń i formułuje opinię o wybranym z nich – wyszukuje informacje o organizacjach terrorystycznych i ich metodach – wyjaśnia rolę ONZ i NATO w zapewnianiu bezpieczeństwa – charakteryzuje przykłady polskiego zaangażowania w NATO	– rozróżnia bezpieczeństwo narodowe i międzynarodowe – analizuje czynniki wpływające na bezpieczeństwo Polski – omawia działania ONZ i NATO oraz ocenia wybrane z nich – formułuje argumenty w dyskusji o dopuszczalności interwencji zbrojnych przy ciężkich naruszeniach praw człowieka	– analizuje cele i metody kilku organizacji terrorystycznych – ocenia skuteczność wybranych działań ONZ i NATO – analizuje wpływ członkostwa Polski w NATO na bezpieczeństwo zewnętrzne kraju – omawia i ocenia różne formy obywatelskiego działania na rzecz bezpieczeństwa	– samodzielnie analizuje współczesne zagrożenia z wykorzystaniem aktualnych źródeł – porównuje kompetencje organów ONZ i NATO i ocenia ich skuteczność – prowadzi pogłębioną debatę o interwencjach międzynarodowych i bezpieczeństwie Polski – angażuje się w praktyczne działanie wzmacniające bezpieczeństwo w swoim otoczeniu
Problemy globalne	problemy globalne i zrównoważony rozwój; nierówności; HDI;	– wymienia co najmniej dwa najważniejsze problemy globalne i	– identyfikuje kilka problemów globalnych i opisuje	– omawia problemy globalne, w tym zagadnienia	– analizuje przyczyny, skutki i możliwe	– samodzielnie analizuje co najmniej kilka problemów globalnych,

	pomoc humanitarna i współpraca rozwojowa; organizacje obywatelskie; działania lokalne i międzynarodowe; DZO: kampania lub zbiórka	wskazuje możliwe sposoby reagowania – podaje przykłady organizacji społecznych działających w tym obszarze – wymienia podstawowe przyczyny nierówności – wyjaśnia, czym jest wskaźnik HDI	sposoby ich rozwiązywania na poziomie międzynarodowym i lokalnym – podaje przykłady organizacji społeczeństwa obywatelskiego – wyjaśnia przyczyny i skutki nierówności – formułuje cel prostej kampanii społecznej lub zbiórki	zrównoważonego rozwoju – analizuje działalność organizacji obywatelskich – interpretuje dane HDI i porównuje poziom rozwoju państw – planuje, realizuje i dokumentuje kampanię społeczną we współpracy z grupą	rozwiązania kilku problemów globalnych – ocenia skuteczność działań wybranych organizacji – porównuje przyczyny i konsekwencje nierówności w różnych regionach świata – aktywnie współorganizuje kampanię i publikuje jej rezultaty	łącząc dane i różne perspektywy – ocenia działalność organizacji oraz bariery współpracy międzynarodowej – interpretuje wskaźnik HDI i wyciąga wieloaspektowe wnioski – inicjuje, koordynuje i podsumowuje kampanię lub zbiórkę, prowadząc portfolio obywatelskie
Gospodarka globalna	globalna gospodarka; handel i zależności gospodarcze; PKB i HDI; konsumpcjonizm; odpowiedzialna produkcja i konsumpcja; sprawiedliwy handel; patriotyzm gospodarczy; DZO: kampania społeczna	– wyjaśnia pojęcia gospodarki globalnej, konsumpcjonizmu i odpowiedzialnej konsumpcji – podaje argument za i przeciw globalnemu modelowi gospodarczemu – wskazuje przykłady patriotyzmu gospodarczego – wymienia rozwiązania sprzyjające bardziej zrównoważonej gospodarce	– omawia podstawowe mechanizmy gospodarki globalnej – podaje kilka argumentów za i przeciw jej obecnemu modelowi – charakteryzuje działania odpowiedzialnego konsumenta i przykłady kampanii społecznych – analizuje proste dane o preferencjach konsumentów	– porównuje PKB całkowite, PKB per capita i HDI dla wybranych państw i interpretuje różnice – omawia zjawiska, które doprowadziły do rozwoju gospodarki globalnej – analizuje rozwiązania na rzecz zrównoważonej produkcji i konsumpcji – stosuje pojęcia sprawiedliwego handlu i patriotyzmu gospodarczego	– analizuje kilka mechanizmów gospodarki globalnej oraz ich wpływ na jakość życia – ocenia argumenty za i przeciw obecnemu modelowi globalizacji gospodarczej – porównuje kampanie promujące odpowiedzialną konsumpcję i ich skuteczność – wyciąga wnioski z danych o zachowaniach konsumenckich i planuje działanie społeczne	– samodzielnie analizuje dane gospodarcze z kilku państw oraz ograniczenia poszczególnych wskaźników – ocenia skuteczność rozwiązań wspierających zrównoważoną gospodarkę – porównuje wpływ wyborów konsumenckich na gospodarkę lokalną i globalną – inicjuje i koordynuje kampanię promującą odpowiedzialną konsumpcję, dokumentując jej rezultaty
Kryzys klimatyczny	przyczyny i konsekwencje kryzysu klimatycznego; współzależności lokalne	– wyjaśnia pojęcie kryzysu klimatycznego i wymienia podstawowe przyczyny oraz skutki	– omawia kilka przyczyn i konsekwencji zmian klimatu	– porównuje lokalne i globalne współzależności	– analizuje kilka aktualnych informacji o ekstremalnych	– samodzielnie analizuje złożone przyczyny i skutki kryzysu klimatycznego w skali lokalnej i globalnej

	i globalne; ekstremalne zjawiska pogodowe; mitygacja i adaptacja; działania państw, organizacji i obywateli; zielony budżet obywatelski; DZO: petycja/list otwarty	– podaje przykłady lokalnych i globalnych zależności klimatycznych – wyszukuje organizację działającą na rzecz klimatu i wskazuje jej aktywność – podaje proste przykłady działań obywatela na rzecz klimatu	– analizuje przykład ekstremalnego zjawiska pogodowego i jego skutki – opisuje wybraną organizację klimatyczną oraz ideę zielonego budżetu obywatelskiego – wskazuje inicjatywy proekologiczne realizowane lokalnie	związane ze zmianami klimatu – omawia działania z zakresu mitygacji i adaptacji – analizuje cele i metody organizacji działających na rzecz klimatu – ocenia przykłady lokalnych działań władz i mieszkańców oraz proponuje własne	zjawiskach pogodowych i wyciąga wnioski – charakteryzuje organizacje i inicjatywy klimatyczne oraz ocenia ich skuteczność – analizuje zielony budżet obywatelski jako formę partycypacji – przygotowuje uzasadnioną petycję lub list otwarty w ważnej sprawie klimatycznej i dokumentuje działanie	– porównuje dane z wielu źródeł oraz ocenia działania państw, organizacji i obywateli – proponuje realistyczne rozwiązania dla swojej społeczności lokalnej – organizuje akcję informacyjną wokół petycji/listu, pozyskuje poparcie, prezentuje rezultaty i dokonuje samooceny